

1908 **športno društvo** 1993
TRNOVO

85 let
telesne kulture
u Trnovem

Športno društvo TRNOVO
Ljubljana, Zikerlova 40

85 let telesne kulture
u Trnovem

Ljubljana, september 1993

85 let telesne kulture v Trnovem

Avtorji:

Ciril Stani , Jože Mešl, Marjan Sušnik

Ljubljana, 1993

UVOD

85 let je v lovekovem življenju spoštovanja vredno obdobje. Povsem enako velja tudi za obstoj in »življenje« nekoga društva, še zlasti se so morali društvo in njegovi člani preživeti vse viharne ase zgodovine z dvema svetovnima vojnama in v okviru petih držav. Društvo je »preživel« vse te vihare zato, ker so preživel njegovi člani, ki so s svojim srcem in zavestno pripadnostjo društvu uspeli ohraniti njegovo bit, tako da ga lahko s ponosom prepušamo mlajšim generacijam. Zaradi tega ta kratek zgodovinski opis »življenja« društva od ustanovitve do danes posvečamo vsem njegovim pokojnim in še živečim članom.

KRATEK ZGODOVINSKI OPIS NASTANKA DANAŠNJEGA DRUŠTVA

Predhodnik današnjega Športnega društva Trnovo je bilo Sokolsko društvo Ljubljana II v Trnovem. Društvo je bilo ustanovljeno na ob nem zboru v gostilni "Steiner" na Opekarski cesti dne 29. marca 1908. Obmo je društva je segalo od Trga svobode do Malega grabna in Rakovnika.

Za asa Avstro-Ogrske so lani društva vadili v šoli na Grabnu (sedanja Zoisova cesta), na Prulah, v Narodnem domu in v gostilni Novak na Tržaški cesti. Med I. svetovno vojno, to neje od julija 1914 do novembra 1918, je Avstrija delovanje društva zatrla.

Že leta 1910 so lani izvolili gradbeni odbor za zidavo lastnega doma, ki v druga ni zasedbi deluje še danes. Odbor se je leta 1911 za el zanimati za nepozidane površine na Prulah, med Janeži evo, Prijateljevo ulico in Privozom. Tu je društvo leta 1923 tudi kupilo zemljiš e, ki so ga lani društva opremili z igriš i, garderobami, skladiš i in sanitarijami. To letno telovadiš e so lani društva uporabljali v poletnem obdobju. V razdobju od leta 1920 do 1940, ko se je društvo preselilo v lastni telovadni dom v Trnovem, so lani redno telovadili tudi v telovadnici realne gimnazije v Vegovi ulici.

Zaradi premajhne površine za svoje aktivnosti na Prulah je leta 1933 društvo prosilo Mesto

Ljubljana, da mu odstopi v uporabo staro dragonarsko jahalnico v Trnovem, skupaj z zunanjim jahališčem in kovanico, oziroma da se društvu te nepremičnine predajo v trajno last za gradnjo doma in letnega telovadišča. 1. oktobra 1934 je Ljubljanska mestna občina z darilno pogodbo podarila društvu zaprosene objekte in jahališče, s pogojem, da v 10 letih podre kovanico z jahalnico in zgradi nov telovadni dom.

Lani društva so z rušenjem jahalnice pohiteli in že junija 1937. leta je bilo odprto javno letno telovadišče. V letih od 1935 do 1937 je bila okoli letnega telovadišča zgrajena betonska ograda, ki še sedaj stoji na meji proti sosedu Peršinu in proti stanovanjskemu objektu, ki je nastal iz stare dragonarske vojašnice.

Septembra leta 1937 so lani društva s prostovoljnimi delom začeli graditi telovadni dom. Veliko telovadnico s stranskimi prostori je društvo odprlo 9. novembra 1940.

Po italijanski okupaciji so okupacijske oblasti julija 1941 društvo razpustile, kar je trajalo vse do osvoboditve 9. maja 1945. Med okupacijo je dom služil kot popravilnica vojaških tovornih vozil. Letno telovadišče pa je bilo spremenjeno v skladišče drv in premoga za potrebe Ljubljane, tako da so na njem zrasle razne barake. Ob bombardiranju Ljubljane marca 1945 je bilo telovadišče popolnoma uničeno. Takrat beležimo tudi sedem smrtnih žrtev.

Z obnovo doma in letnega telovadišča so člani društva prišli takoj po osvoboditvi, to je 9. junija 1945, ko so se vsa telesnokulturna društva združila v enotno republiško zvezo, imenovano Zveza fizkulturnih društev Slovenije. Na podlagi zakona o prenosu imovine telesnokulturnih društev na navedeno zvezo so telovadni dom odvezli društvu, zemljišče, na katerem je stal dom ter letno telovadišče, pa so kasneje nacionalizirali.

Poleg tega je spomladi leta 1947 takratna republiška vlada sklenila, naj društvo prekine z delom ter da naj telovadni dom in letno telovadišče preideta v uporabo novo ustanovljenega podjetja "Triglav film", za potrebe filmskega studija. Tako so v domu društva nastali prvi povojni slovenski filmi (Slavica; delno Kekec). Triglav film je na letnem telovadišču zgradil dva zidana objekta ter več vojaških barak in nekaj lesenih barak, tako da je bilo letno telovadišče povsem uničeno. V tem razdobju so člani društva sedem let gostovali pri Partizanu Višnji in v Narodnem domu.

Po obnem zboru društva, ki je bil 17. junija 1953 v dvorani na Karunovi ulici, se je dejavnost društva obnovila pod imenom Društvo za telesno vzgojo Partizan Ljubljana Trnovo. Prizadevanja članov društva in spoznanje takratnih oblasti, da so z odvzemom telovadnega doma povsem omrtvili telesnovzgojno dejavnost na tem področju, so obrodila sadove in društvo je v začetku leta 1954 dobilo v uporabo malo telovadnico v II.nadstropju. Tekom tega leta je vztrajni upravi društva na čelu z Cirilom Velepšem uspelo dobiti v uporabo še veliko in letno telovadnico ter

ostale prostore, Triglav Film je obdržal 4 prostore v pritli ju, prilastil pa si je tudi južni del zemljiš a na letnem telovadiš u, ki ga je sicer imel v dolgoro nem 50. letnem najemu. To zemljiš e so kasneje prodali podjetju Igo.

Prizadevanja za povrnitev prostorov v objektu in zemljiš a na letnem telovadiš u so trajala do leta 1962, ko je društvo kon no ponovno razpolagolo s telovadnim domom v celoti. Prizadevanja za povrnitem zemljiš a so tekla še naprej in še do danes niso v celoti kon ana.

Triglav Film, ki se je medtem preimenoval v Film servis je šel koncem šestdesetih let v ste aj. Ker licitacija o prodaji nepremi nin v okviru ste aja ni uspela, je nepremi nine izven nate aja kupilo gradbeno podjetje Tehnograd. Ko je šel v ste aj še Tehnograd, je nepremi nine, ki so bile nekdam last društva, izven nate aja kupilo podjetje Igo. Ob sklenitvi pogodbe sta se ste ajni upravitelj in Igo dogovorila, da Igo izro i društvu zidan objekt, v katerem je stanovalo 12 družin, skupaj z delom zemljiš a, na katerem je društvo kasneje zgradilo rokometno in nato asfaltirano teniško igriš e. Kljub tako sklenjeni pogodbi in odmeri zemljiš a na licu mesta, Igo še do danes, kljub številnim urgencam in intervencijam, ni izvršil prepisa v zemljiški knjigi, eprav je breme upravljanja objekta naseljenega z 12 družinami vsa ta leta nosilo društvo.

Prizadevanja društva za povrnitev njegovih nekdanjih nepremi nin so bila vseskozi živa. Tako je v letu

1986 društvo uspelo od podjetja Igo odkupiti del zemljiš a na južnem delu letnega telovadiš a, skupaj z leseno lopo, ki jo je društvo po demontaži podarilo Veslaškemu klubu Špica. Na tem delu zemljiš a je društvo v letu 1986 s svojimi sredstvi, predvsem pa s prostovoljnim delom in prispevki zgradilo dve teniški igriš i. S tem se je dejavnost in ponudba društva razširila tudi na tenis. Ustanovljena je bila teniška sekcija, ki je sedaj precej številna in aktivna.

V letu 1990 je društvo z delom lastnih sredstev in s sredstvi, ki jih je dobilo od Mesta Ljubljane, uspelo odkupiti od podjetja Igo še preostalo zemljiš e. Tako je društvo kon no pridobilo nazaj v last in posest, eprav proti pla ilu, zemljiš e, ki je bilo nekaj že njegovo, oziroma ga je imelo v dolgoro nem najemu.

Na novo pridobljenem, to neje vrnjenem zemljiš u, je društvo uredilo asfaltno ploš ad, ki se je spojila z asfaltiranim teniškim igriš em. Na tej ploš adi društvo sedaj s težavami, ki pa jih je vajena premagovati, skuša dograditi dve pokriti teniški igriš i, ki bi omogo ali igranje tenisa tudi v zimskem obdobju.

Opomba avtorjev

Ta kratek prerez zgodovine društva temelji na kroniki, ki jo je ob 70. letnici društva napisal dolgoletni aan društva pokojni Stanko Ter ek, eden najbolj aktivnih lanov društva na telesnokulturnem in organizacijskem podro ju. V tej kroniki so opisane tudi športne aktivnosti društva, športni uspehi in nasploh dejavnost društva, esar v tem kratkem orisu nismo podajali.

USPEHI MOŠKE GIMNASTI NE SEKCIJE DRUŠTVA V ZADNJIH 15 LETIH

KUN I - KOLMAN - PEGAN

TRNOVSKA IMENA SLOVENSKE GIMNASTIKE

Avtorji pa seveda nismo mogli prezreti športnih uspehov društva v zadnjih 15 letih, za katere je zaslužna moška gimnasti na sekcija, ki jo vodi njen dolgoletni trener in ustvarjalec Jože Mešl.

Gimnasti na tradicija ŠD Trnovo sega v leto 1963, ko je danes profesionalni trener JOŽE MESL zbral okoli sebe skupino mladih de kov in jih navdušil za resnejšo vadbo v športni gimnastiki. Z leti se je velika telovadnica predelila in v enem delu postala pravi "gimnasti ni laboratorij". Mnogi tuji obiskovalci gimnasti ne dvorane so se udili, kako je mogo e tako majhen prostor opremiti tako funkcionalno, da omogo a tako visoke vrhunske rezultate, kakor nastajajo v naši gimnasti ni dvorani.

Pe at gimnasti ni zgodovini ŠD Trnovo dajejo imena KUN I - KOLMAN - PEGAN.

Imena treh telovadnih generacij, ki so slovensko gimnastiko po veliki praznini, ki je nastala po dobi Miroslava Cerarja v sedemdesetih letih, vrnila v sam svetovni vrh.

KUN I MILAN

Ve kratni državni prvak in kapetan državne reprezentance na številnih balkanskih prvenstvih, sredozemskih igrah in evropskih prvenstvih. Nosilec bronaste medalje na konju z roaji na balkanskem prvenstvu 1979 in leta 1982 na bradlji je vztrajal na tekmovalnem odru toliko asa, da je mlademu in obetavnemu LOJZETU KOLMANU tlakoval pot k vrhu.

LOJZE KOLMAN

Nadarjeni Lojze je stopal po stopnicah uspehov od leta 1979 dalje, ko skoraj ni bilo tekmovanja, na katerem ni osvojil medalje. Prva medalja iz zbirke uradnih mednarodnih tekmovanj, ki tudi sicer največ veljajo, je bila bronasta medalja na krogih na mladinskem balkanskem prvenstvu 1981. leta v Beogradu. Premalo je prostora, da bi naštevati vse uspehe, ki jih je dosegal dolga leta najboljši slovenski telovadec, pa vendar naštejmo nekaj najpomembnejših:

- Leta 1984 je osvojil srebrno medaljo na drogu na svetovnem šolskem prvenstvu v Firencah.
- Leta 1985 je kot mladinec osvojil odlično 18. mesto na drogu na evropskem prvenstvu in bil član reprezentance za svetovno prvenstvo v Montrealu.

- Na GRAND PRIX turnirju je osvojil med svetovnimi gimnasti nima srebrno medaljo na drogu.
- V tekmovanjih Evropskega pokala je leta 1986 osvojil 8 medalj, od tega 5 na drogu.
- Številne uspehe pa je kronal z bronasto medaljo na drogu na EVROPSKEM PRVENSTVU LETA 1990 V LUZANI.
- Na zadnjem svetovnem prvenstvu v Parizu je med 90 najboljšimi telovadci sveta osvojil 15. mesto na drogu in 10. mesto na bradlji.
- Tekmovalno kariero pa je zaključil s priznanjem MEDNARODNE GIMNASTIKE NE ZVEZE - F.J.G., ki je uvrstila element, ki ga je kot edini na svetu tudi uspešno izvedel v Parizu pod imenom KOLMAN v Pravilnik o moški športni gimnastiki.

ALJAŽ PEGAN

19-letni tekmovalec, ki je združil talent s pridnostjo in se v sam svetovni gimnasti ni vrh povzpel z riskantnimi in elegantnimi vajami na vseh orodjih. Svetovna gimnasti na revija "WORLD GYMNASTICS" je element na drogu, ki ga je izvedel na svetovnem prvenstvu v Birminghamu v letošnjem letu, zapisala: "S skoraj popolno tehnično izvedbo novega super elementa je mladi Slovenec ALJAŽ PEGAN navdušil gimnasti ni svet." Tako je naš član, najboljši slovenski telovadec, poskrbel, da bo v Pravilniku za moško gimnastiko že drugo slovensko ob imenovanju

originalnih elementov. Številne medalje na drogu z Evropskega pokala 1993, odli no 12. mesto izmed 123 udeležencev na drogu in priznanje sveta, da je nedvomno najboljši na drogu, mu daje obetavno izhodiš e, da na svetovnem prvenstvu leta 1994 v Sydneju pritelovadi medaljo prav na tem orodju.

* * *

Prostora je premalo, da bi našteali številne uspehe telovadcev, lanov našega društva, ki še danes polnijo vrste državne reprezentance in osvajajo naslove državnih prvakov na posameznih orodjih. To so: ALEŠ JANEŽI , ROMAN VEBLE, BOŠTJAN KAMIN, DEJAN JOVANOVI in DEJAN LO NIKAR. Slednja dva sta ob Aljažu Peganu na zadnjem nastopu reprezentance na Sredozemskih igrah v Nimes-u, Francija osvojila odli no 3. mesto ekipe Slovenije.

Slovenski vrh gimnastike iz Trnovega ob pomo i društva niza uspehe tudi v mlajših kategorijah. Številni mladi telovadci imajo vzpodbudo v svojih predhodnikih, zato ni dvoma, da se bo tradicija kvalitete v tem športu v tej sredini še nadaljevala.